

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»
Навчально-науковий інститут управління
Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту управління

 К.М.Романенко
«12» червня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ»

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Ступінь вищої освіти	<u>магістр</u>
Галузь знань	<u>28 Публічне управління та адміністрування</u>
Спеціальність	<u>281 Публічне управління та адміністрування</u>

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Публічне управління та адміністрування галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування».

Розробник: Ватковська М.Г., к.філос.н., доцент, професор кафедри філософії

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол №13 від 12 червня 2020 року

Завідувач кафедри філософії

О.Є.Висоцька

«12» червня 2020 р.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування».

Гарант ОПП «Публічне управління та адміністрування»

Н.О.Шевченко

«12» червня 2020 року

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика	
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Загальний обсяг кредитів ЄКТС /годин	3 / 90	
Курс	Перший	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів	2	
Обсяг кредитів	2,3	0,7
Обсяг годин, у тому числі:	63	27
Аудиторні	8	2
Модульний контроль	Модульна контрольна робота	Модульна контрольна робота
Семестровий контроль	Контроль самостійної роботи	Контроль самостійної роботи
Самостійна робота	55	25
Форма підсумкового контролю		Диференційований залік

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Електронне урядування» є формування комплексу професійної компетентності, щодо системи електронного урядування з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, задля покращення рівня і якості державних послуг громадянам і подальшого інноваційного розвитку публічної служби; ознайомлення з електронним урядуванням, основними поняттями цього курсу, нормативно-правовою базою з питань електронного урядування, сутністю, принципами, функціями, етапами впровадження та основними проблемами, пов'язаними з цим процесом.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного

управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні;
- здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність);
- здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання;
- здатність організовувати та розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування;
- здатність організувати систему е-документообігу в організації;
- здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.
- здатність здійснювати професійну діяльність і приймати обґрунтовані рішення, керуючись засадами соціальної відповідальності, правових та етичних норм.
- оцінювання та аналіз стану електронного урядування;
- застосування набутих навичок в практичній діяльності щодо інформаційної політики;
- оцінювання стану ведення органами державної влади та місцевого самоврядування своїх електронних інформаційних ресурсів;
- здійснювання комплексного аналізу рівня готовності органів державної влади та місцевого самоврядування до впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- організація обробки документації з метою здійснення інформаційного забезпечення органу державної влади, органу місцевого самоврядування, установи або організації засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- застосування комунікаційні та інформаційні технології в процесі підготовки, прийняття та впровадження управлінських рішень.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Електронне врядування», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати та уміти визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.	ПРН5

Уміти використовувати інструменти електронної демократії в сфері публічного управління та адміністрування.	ПРН16
--	-------

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Електронне врядування»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ДРН
Знати і розуміти основні складові електронного урядування, електронної демократії та становлення електронної держави	ДРН1
використовувати пошукові системи ЄС, України та світу для збору інформації з метою підготовки програмних документів, управлінських рішень у сфері європейської інтеграції, аналізу відповідності проектів нормативно-правових актів України праву ЄС	ДРН2
аналізувати та оцінювати стан технологічних складових електронного уряду, розробляти напрями поліпшення технологічних та проєктних складових електронного уряду	ДРН3
здійснювати організацію та розробку заходів щодо запровадження електронного урядування в різних сферах публічного адміністрування	ДРН4

ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Аудиторні заняття 10 год.		Самостійна робота
	Лекції 6 год.	практичні 4 год.	
Обсяг, години 90 год.			80 год.
13	Вихідні положення електронного урядування (1 год.)	Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування (2 год.)	Електронна демократія та електронна держава (10 год.)
6	Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного		Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування (5 год.)

	урядування(1год)		
29	Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні (2 год.)	Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ (2 год.)	Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні (5год.) Концептуальні засади електронного урядування (10год.) Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування (10год.)
17	Інформаційна інфраструктура електронного урядування (2 год.)		Інформаційна інфраструктура електронного урядування (10 год.) Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ (5год.)
10			Підготовка до МК 1
15			Підготовка до МК 2
Разом	6	4	80

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти становлення електронного уряду.

Тема 1. Вихідні положення електронного урядування

Електронний уряд і електронне урядування поняття і суть. Електронна демократія: поняття і суть. Поняття інформаційного суспільства. Інформаційний портал, інформаційний ресурс, інформаційне середовище електронного управління, електронні адміністративні послуги, індекс готовності електронного уряду. Основні цілі, завдання електронного урядування в Україні. Принципи створення і функціонування інформаційної системи.

Ключові слова: електронний уряд, електронне урядування, е-демократія, інформатизація, цифрова нерівність, е-управління.

Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування

Основні підходи і моделі побудови електронного уряду. Базові моделі побудови електронного уряду. Архітектура електронного уряду. Портал державних послуг. Структура технологічного забезпечення Інтернет-порталу. Інфраструктура електронної ідентифікації і авторизації. Електронні ідентифікаційні карти. Електронний цифровий підпис. Електронні паспорти. Системи електронних платежів. Національні облікові системи(реєстри, кадастри).

Ключові слова: моделювання, е-уряд, мережева інфраструктура, е-сервіси, державне управління.

Змістовий модуль 2. Практика та технологія впровадження електронного урядування.

Тема 3. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні

Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного уряду. Основні нормативно-правові акти у сфері е-управління і інформатизації в Україні. Світова практика нормативного регулювання електронного управління. Концепції інформатизації: нормативно-правове забезпечення. Концепція розвитку інформаційного суспільства. Концепція розвитку електронного управління в Україні. Економічні аспекти впровадження і функціонування електронного уряду. Організаційні аспекти впровадження електронного управління. Кадрові аспекти впровадження і функціонування технологій електронного управління.

Ключові слова: концепція, інформатизація, нормативно-правова база, національна програма реформ, вектори е-управління.

Тема 4. Інформаційна інфраструктура електронного урядування

Інформаційний простір: поняття і основні компоненти. Телекомунікаційні і інформаційно-комунікаційні системи. Основні напрями розвитку телекомунікаційних мереж. Географічні інформаційні системи (ГІС) в державному управлінні. Інтернет як основа електронного управління. Електронний документообіг як основа діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Електронний цифровий підпис, основні поняття з ним пов'язані. Національна система електронного цифрового підпису. Механізм електронного цифрового підпису.

Ключові слова: мережа, Інтернет, технології рішень, державна політика, е-послуги якості адміністративних послуг.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти становлення електронного уряду.						
Тема 1. Вихідні положення електронного урядування	13	1	2			10
Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування	6	1				5
Модульна контрольна робота	10					10
Разом за модуль	29	2	2			25
Модуль 2. Практика та технологія впровадження електронного врядування.						
Тема 3. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні	17	2				15
Тема 4. Інформаційна інфраструктура електронного урядування	17	2				15
Разом за модуль	34	4				30
Разом за семестр	63	6	2			55
2-й семестр						
Модуль 2. Практика та технологія впровадження електронного врядування.						
Тема 3. Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні	12		2			10
Модульна контрольна робота	15					15
Разом за модуль	27		2			25
Разом за семестр	27		2			25
Всього	90	6	4			80

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
		ЛЕКЦІЇ	6
1	ДРН1	Вихідні положення електронного урядування	1
2	ДРН2	Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження	1

		електронного урядування	
3	ДРН1, ДРН3	Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні	2
4	ДРН1, ДРН4	Інформаційна інфраструктура електронного урядування	2
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	4
5	ДРН1, ДРН2	Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування	2
6	ДРН3 ДРН4	Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ	2

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, години
1	ДРН1	Концептуальні засади електронного урядування	10
2	ДРН1	Електронна демократія та електронна держава 1	10
3	ДРН2	Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування 2	5
4	ДРН1, ДРН3	Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні 3	5
5	ДРН2, ДРН3	Інформаційна інфраструктура електронного урядування 4	10
6	ДРН4	Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування	10
7	ДРН3 ДРН4	Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ 4	5
8	ДРН1, ДРН2	Підготовка до Модульної контрольної роботи 1	10
9	ДРН3, ДРН4	Підготовка до Модульної контрольної роботи 2	15
Разом			80

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Робота на практичних заняттях;

Реферати;

Презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

Презентації та виступи на наукових заходах.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань, виступи на практичних заняттях, написання рефератів, контроль самостійної роботи,
Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	20	50
15	15		

T1, T2 – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T3	T4	20	50
15	15		

T3, T4 – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Реферати;

Презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

Презентації та виступи на наукових заходах

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	1	4	1	4
Реферат	1	6	1	6
Презентації результатів виконаних завдань та досліджень	1	10	1	10
Презентації та виступи на наукових заходах	1	10	1	10
Модульна контрольна робота		20		20
Разом		50		50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

	Модульна контрольна робота 1 (бали)	Модульна контрольна робота 2 (бали)
Тестові завдання	4	4
Завдання просунутого рівня складності	7	7
Творче завдання на основі теоретичного матеріалу курсу	9	9
Всього	20	20

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

	ЗМ1	ЗМ2	Підсумкова оцінка
Максимальна кількість балів	50	50	100
Чи вагові коефіцієнти (%)	50%	50%	100%

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компете нтності	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	Відмінно	Зараховано

84-89	В	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре
74-83	С	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві добирати аргументи для підтвердження думок		
65-73	Д	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно
60-64	Е	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		

35-59	FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно- продуктивний)	Незадовільно (з можливістю повторного складання семестрового контролю)	Не зараховано
1-34	F	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту)	

Форма підсумкового семестрового контролю: диференційований залік

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Августин Р.Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально-методичний комплекс. Тернопіль: ТНЕУ. 2014. 140с.
2. Бондаренко А. Інформаційні технології як механізм взаємодії органів влади з громадськістю. Дніпропетровськ : Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2009.
3. Гриднев В. Портальные технологии для решения задач электронного правительства. URL:// www.gridnev.info/?p=109
4. Дубас О. П. Електронна демократія: сутність і перспективи розвитку в Україні. . URL: <http://www.nbu.gov.ua>.
5. Закон України «Про електронні довірчі послуги». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>
6. Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

7. Електронне урядування: підручник / І авт. кол.: В.П. Горбулін, Н.В. Ерицяк, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко та ін.; за заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка; наук. ред. проф. Н.В. Ерицяк, проф. А.І. Семенченка. Київ: НАДУ. 2014. 352 с.
8. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації. Результати дослідження . Київ: Поліграфі-Плюс. 2007. 254 с.
9. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2017.
10. Клименко І. В. Технології електронного врядування. Київ: Центр сприяння інституційному розвитку держ. Служби. 2006. 192 с.
11. Клімушин П. С. Визначення механізмів реалізації електронної демократії та надання електронних державних послуг. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2010. Вип. 1 (28). С. 263-270.
12. Клімушин П. С. Засоби обміну конфіденційною інформацією в системі електронного уряду // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. Харків: Вид- во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2008. С. 186-192.
13. Колесніченко І. М. Розвиток електронного урядування в Україні: інституціональний аспект. *Бізнес-Інформ*. 2014. № 3. URL: <http://business-inform.net>.
14. Коновал В.О. Методологічні засади електронного урядування на місцевому рівні: поняття, принципи, моделі та передумови. Теорія та практика державного управління. 2016. № 2(53). С. 148-156.
15. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#n13>
16. Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80#n8>
17. Концепція розвитку електронної демократії в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80#Text>
18. Линьов К.О. Навчальний посібник до модуля «Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби». Київ. 2016. 42 с.
19. Лопушинський І. П. Електронна демократія та електронне урядування: досвід США для України. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua>.
20. Міхровська М.С., Черноус А.Г. Деякі аспекти впровадження електронного урядування в Україні на прикладі досвіду зарубіжних країн. *Право і суспільство*. 2016. № 2(2). С. 122-127.
21. Про електронний обмін службовими документами в органах виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 17 лип. 2009 р. №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=733-2009-%EF>
22. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80#Text>

Допоміжна література

1. Відкрите урядування: колективна робота, прозорість і дієва участь / за ред. Д. Латропа і Л. Руми; пер. з англ. А. Іщенко. Київ: Наука. 2011. 528 с.

2. Державна політика у сфері надання доступу до публічної інформації: навч.-метод. матеріали / Н.В. Грицяк; уклад. В.В. Святненко. Київ: НАДУ. 2013. 32 с.

3. Демпси Дж. Електронне правительство и его выгоды для широких масс. *Государственное управление в переходных экономиках. Интернет на службе граждан*. Київ: Международный центр перспективных исследований. 2003. С. 24 - 27.

4. Електронне урядування регіону. URL: // www.isu.org.ua/catalog-11/i_id-1/projects.html

5. Клімушин П. С. Електронне врядування в інформаційному суспільстві та підготовці магістрів державного управління і публічного адміністрування. *Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр.* Харків: Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр". 2009. № 1 (35). С. 134-142.

6. Конвенція про кіберзлочинність. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text

7. Посібник з прав людини для Інтернет-користувачів та пояснювальний меморандум. Київ: Інжиніринг. 2015. 56 с.

8. Серенок А. О. Упровадження технологій електронного урядування в діяльність органів місцевого самоврядування. *Державне будівництво*. 2008. № 1. URL: // www.kbuara.kharkov.ua

9. Шрьодер П. Нове публічне адміністрування або як досягти ефективного врядування / П. Шрьодер ; [пер. з нім. В. Шведа]. Київ: Заповіт. 2008. 76 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Верховна Рада. Офіційний веб-портал. <https://rada.gov.ua/>

2. Електронні петиції. Офіційне інтернет-представництво Президента України. <https://petition.president.gov.ua/>

3. Он-лайн сервіс державних послуг ДІЯ <https://plan2.diia.gov.ua/>

4. Офіційний веб-сайт Дніпровської міської ради <https://dniprorada.gov.ua/uk>

5. Офіційний веб-сайт Дніпропетровської обласної ради <https://oblrada.dp.gov.ua/>

6. Офіційний сайт міністерства та комітета цифрової трансформації <https://thedigital.gov.ua/>

7. Офіційний сайт міністерства освіти і науки <https://mon.gov.ua/>

8. Сайт Програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» <https://egar.in.ua/>

9. Пенсійний фонд України. Інформаційна сторінка вебпорталу <https://www.pfu.gov.ua/>

10. Портал електронних послуг пенсійного фонду України <https://portal.pfu.gov.ua/>

11. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. <https://www.president.gov.ua/>

12. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>